

Поліпшився у кішок дослідної групи і біохімічний спектр сироватки крові: уміст загального протеїну збільшився на 25,6 %, альбумінів на 10,1%, рівень сечовини зменшився удвічі, а креатиніну – на 24,2 %.

У кішок контрольної групи виявили зменшення сечовини з $12,0 \pm 0,65$ до $9,5 \pm 0,68$ ммоль/л ($p < 0,05$) і креатиніну на 19 % ($p < 0,05$). Однак, у 87,5 % кішок показники сечовини і креатиніну були вищі за максимальну норму.

Таким чином, запропонована нами схема лікування кішок за уроциститу сприяє швидкому одужанню, поліпшує еритроцитопоез та біохімічний спектр крові і урологічний статус.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2015. Ч.2. 610 с.
2. Соболев В.Е. Нефрология и урология домашней кошки. Российский ветеринарный журнал. М.: КолосС, 2011. №1. С. 40–42.
3. Локес П.І., Дмитренко М.І. Поширеність та диференційна діагностика захворювань сечовидільної системи у котів. Вісник Білоцерківського державного аграрного університету. Біла Церква, 2003. Вип. 25, ч.2. С. 148–151.
4. Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка. К.: Аграрна освіта, 2010. 437 с.
5. Лабораторне дослідження крові тварин та інтерпретація його результатів: Методичний посібник для підготовки фахівців напряму «Ветеринарна медицина» за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / В.І. Левченко та інші; за ред. В.І. Левченка і В.М. безуха. Біла Церква, 2015. 136 с.

УДК 619:616.36:636.7

ДУДЕНКО М.В., магістрантка

Науковий керівник – **ПІДДУБНЯК О.В.**, канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ГЕПАТОПАТІЇ У СОБАК

Встановлено, що гепатопатія є досить поширеною патологією серед собак. За проведення клінічних та гематологічних досліджень у собак за порушення годівлі встановлено, що гепатопатія проявлялась гіпорексією, пригніченням, в'ялістю, тьмяністю шерстного покриву, сухістю шкіри, анемічністю кон'юнктиви, гепатомегалією; в крові – гіперхромною макроцитарною анемією, гіпопротеїнемією, гіпоальбумінемією та гіперферментемією АсАТ і АлАТ. Гепатовідновлювальна терапія поліпшувала клінічний статус тварин, сприяла підвищенню показників еритроцитопоезу, відновленню альбуміносинтезувальної і сечовиноутворювальної функцій печінки та клітинної і мембранної структури гепатоцитів.

Ключові слова: собаки, печінка, гепатопатія, гіпорексія, іктеричність, гепатомегалія, анемія, гіпопротеїнемія, АсАТ, АлАТ, лікування.

Гепатопатії займають чільне місце серед внутрішніх незаразних хвороб [2]. В умовах великих міст рідко можна знайти тварин, у яких не була б ушкоджена печінка, що зумовлено несприятливим зовнішнім середовищем, неповноцінною, надлишковою годівлею собак, гіподинамією, стресами тощо. А також перебіг інфекційних і паразитарних захворювань, який супроводжується порушенням функціонального стану гепатоцитів і є вторинною патологією [3]. Отже, гепатопатія є досить поширеною патологією у собак. Проте проводити діагностичні міроприємства і лікувальні заходи фахівці ветеринарної медицини почали в останні роки. Тому **мета** роботи полягала у вивченні оцінки сучасних методів діагностики та протоколів лікування патологій печінки у собак.

Об'єктом для дослідження були собаки, які поступали до ветеринарної клініки з хронічною гепатопатією, яку виявляли за порушення годівлі (досліджено 6 собак). Всі собаки утримувалися в міських квартирах, активний моціон (вигул на подвір'ї та парковій зоні) складав до 0,5–1 години в день. Раціон тварин складався із каші ячмінної або пшеничної, макаронних виробів, картоплі, м'яса (птиці, свинини, рідко яловичини) в невеликих кількостях (100–150 г) або кісток яловичини. Всі господарі дослідних собак

давали їм копченості, залишки зі столу, цукерки та інші кондитерські вироби. Внаслідок нетривалого моціону та надмірної дачі макаронних, хлібо-булочних та кондитерських виробів у 83,3 % собак виявили надмірну вагу. Інші собаки, навпаки, були нижче середньої вгорованості. У тварин виявляли відмову від корму та в'ялість, тьмяність шерстного покриву, сухість шкіри, іктеричність кон'юнктиви, гепатомегалію та болючість в області печінки. В подальшому відмічали гіпорексію, періодичну блювоту, слинотечу та діарею, яка чергувалася із запорами.

Під час дослідження крові, встановили олігоцитемію та олігохромемію у 66,7 % хворих тварин, макроцитоз і гіперхромія у 83,3 %, які вказують на розвиток гіперхромної макроцитарної анемії. Патологія печінки у хворих собак проявлялася гіпопротеїнемією, гіпоальбумінемією у 83,3 % та зменшенням вмісту сечовини у 66,7 % та гіперферментемією АсАТ і АлАТ у всіх дослідних тварин.

Для відновлення структури гепатоцитів хворих собак нами була застосований протокол лікування: карсилін (гепатопротектор) – внутрішньо з водою або кормом на 10 кг маси тіла на добу – 1–1,2 мл, добова доза ділиться на дві частини і давати з інтервалом 10–12 годин, курс лікування 15–20 днів; веракол (стимулятор обміну речовин) – підшкірно або внутрішньовенно 1,0–2,0 мл 1 раз на добу впродовж 3–5 днів; 120 мл 5 % р-н глюкози з аскорбіною кислотою (3 мг/кг) 1 раз на добу (крапельно) – 3–5 днів. Призначаємо дієту: лікувальний сухий корм для собак Royal Canin Sensitivity Control упродовж 3 місяців.

Після проведеного лікування у собак поступово відновлювалися маса тіла, апетит, вони були рухливими. Волосний покрив ставав блискучим, лише у 16,7 % собак відмічали незначні патологічні зміни шкіри у вигляді пігментації на внутрішній стороні тазових кінцівок та незначні розчісування біля кореня хвоста. Акт сечовиділення та дефекації в природній позі, неболючі, фекалії сформовані.

Запропонована схема лікування гепатопатії позитивно вплинула на еритроцитопоез тварин, свідченням чого є збільшення на 34,2, 18,1 і 22,9 % відповідно кількості еритроцитів, вмісту гемоглобіну і гематокритної величини. Значно поліпшується білковий склад крові, особливо кількість альбумінів, яка у собак збільшувалася на 23,8 %. Про позитивний вплив на сечовиноутворювальну функцію вказує і рівень сечовини в сироватці крові, який у тварин, порівняно з початком дослідження, підвищився на 61,3 %. Застосування запропонованої схеми сприяло відновленню клітинних і мембранних структур гепатоцитів, свідченням чого є зниження активності АсАТ на 13,6 %, АлАТ – на 28,1 %.

Отже, на основі проведених клінічних та гематологічних досліджень встановлено, що гепатопатія у собак проявлялась гіпорексією, пригніченням, в'ялістю, тьмяністю шерстного покриву, сухістю шкіри, анемічністю кон'юнктиви, гепатомегалією; в крові – гіперхромною макроцитарною анемією, гіпопротеїнемією, гіпоальбумінемією та гіперферментемією АсАТ і АлАТ.

Гепатовідновлювальна терапія поліпшувала клінічний статус тварин, сприяла підвищенню показників еритроцитопоезу, відновленню альбуміносинтезувальної і сечовиноутворювальної функцій печінки та клітинної і мембранної структури гепатоцитів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Морозенко Д.В. Лабораторная диагностика заболеваний печени у собак и кошек – ключ к синдромному подходу: Часть 1 / Мир ветеринарии. 2015. № 5. С. 29–31.
2. Вебба Б. Найпоширеніші захворювання печінки у собак. Ветеринарна практика, 2015. № 10. С. 16–20.
3. Ковальчук І.І. Морфологічні зміни печінки собак за гострого перебігу бабезіозу. Науковий вісник НУБіП України. Київ, 2015. Вип. 217. Ч. 1. С. 79–83.
4. Головаха В.І., Піддубняк О.В. Зміни гепатобіліарної і ренальної систем у собак за бабезіозу. Матеріали державної науково-практичної конференції “Аграрна наука – виробництво. Сучасні проблеми ветеринарної медицини”. Біла Церква, 2012. С. 10–11.
5. Курдеко А.П., Коваленок Е.А. Диагностика печеночной недостаточности. Здоров'я тварин і ліки. 2016. № 2. 14 с.